

Verschillende samenwerkingsvormen mogelijk

Tandarts en tandtechnicus onder één dak

Een eigen tandtechnicus in de tandartspraktijk verhoogt de kwaliteit en service en is makkelijk voor de patiënt, zeggen tandartsen met een in pandig laboratorium. Voldoende omzet is wel een vereiste om de constructie rendabel te houden.

TEKST: KAREL GOSSELINK; FOTO: SHUTTERSTOCK

> “D e samenwerking die we als tandartsen onderling hebben, hebben we ook met onze tandtechnicus. Dat geeft veel voldoening.”

Jacques Dekker is zeer te spreken over de wijze waarop hij bij Octant Mondzorg in Hoorn met zes tandartsen en één orthodontist samenwerkt met tandtechnicus Renee de Wit. Een eigen tandtechnicus in huis was een van de grote wensen toen vijf Hoornse tandartspraktijken en één orthodontiepraktijk zo'n tien jaar geleden besloten onder één dak te gaan werken. Octant staat niet op zichzelf. Het lijkt een trend dat tandartspraktijken weer een tandtechnicus in huis hebben.

Satellietlaboratorium

Concrete cijfers over hoeveel tandartspraktijken een eigen tandtechnicus onder hun dak hebben ontbreken. Wel zijn er signalen die duiden op een toenemend aantal tandartsen met een eigen tandtechnicus in huis, laat de Vereniging voor Laboratoriumhoudende Tandtechnici (VLHT) desgevraagd weten: “We hebben het gevoel dat het aantal tandtechnici in dienst bij een tandartspraktijk toeneemt”.

Bij de Branchevereniging Tandtechniek (BTT) heeft men het idee dat de huidige tandtechnicus – en zeker de klinisch prothesetechnicus (kpt'er) – steeds vaker in het zicht van de patiënt in een tandartspraktijk werkt. Het gaat hierbij volgens de BTT om verschillende vormen

> van samenwerking: ofwel een tandarts met een eigen tandtechnicus in loondienst ofwel een tandtechnicus die als zelfstandige werkt in een groepspraktijk ofwel een satellietlaboratorium van een groter laboratorium gevestigd in een tandartspraktijk. Zo heeft Excent Tandtechniek elf inhouse laboratoria in tandartspraktijken in het land, 4dental en Elysee Dental hebben er ieder vier. Volgens Excent-directeur Hidde Hoeve loopt de stijging van het aantal inhouse laboratoria parallel met de groei van het aantal grote mondzorgklinieken.

Jaarsalaris

Een voorbeeld van een solopraktijk met een eigen tandtechnicus is Centre Ville in Bergen (NH). Eigenaar Klaas Zonjee werkt daar al enkele jaren samen met tandtechnicus Bart Becht, die bij hem in loondienst is en in de praktijk een eigen laboratoriumruimte heeft. De situatie met een eigen tandtechnicus ontstond omdat de vorige tandtechnicus waarmee Zonjee samenwerkte een grote opdrachtgever kwijtraakte en vrijwel zonder werk kwam te zitten. Zonjee bood hem ruimte in de praktijk aan om van daaruit met hem samen te werken. Toen deze tandtechnicus vertrok, kwam Becht bij hem werken. De samenwerking beschrijven beiden als heel prettig. Je kunt snel even bij elkaar binnenlopen voor overleg of een aanpassing van een werkstuk, zegt Becht, die zich voornamelijk bezighoudt met kroon- en brugwerk. Dit is ook meteen de beperking van de tandtechnicus; hij beheerst niet alle facetten van de tandtechniek. Daarom wordt prothesewerk en CAD/CAM-freeswerk naar een extern laboratorium gestuurd. Over het algemeen is er voldoende

de werk voor Becht. In het verleden is wel eens gepoogd opdrachten van andere tandartsen binnen te halen, maar dat bleek niet te werken. Als Zonjee het nog eens moest overdoen, dan zou hij het laboratorium liever samen met een andere tandarts willen exploiteren. "Dat geeft wat meer zekerheid". De tandarts uit Bergen zegt quitte te draaien met het laboratorium. De omzet daarvan loopt volgens Zonjee in de pas met de stelregel dat die ongeveer drie keer het bruto jaarsalaris van de tandtechnicus zou moeten bedragen.

Een andere formule die wordt gehanteerd is dat drie tandartsen het werk voor één tandtechnicus leveren. Bij Excent Tandtechniek hanteert men over het algemeen de stelregel dat een tandartspraktijk minimaal een half miljoen euro aan tandtechniek moet omzetten om een inhouse laboratorium rendabel te maken, zegt Excent-directeur Hidde Hoeve. Toch is niet alleen de omzet doorslaggevend om zo'n laboratorium op te starten. Het gaat in eerste instantie om een vorm van samenwerking waarbij tandarts en tandtechnicus gemotiveerd zijn om de kwaliteit van de dienstverlening voorop te stellen. Een van de inhouse laboratoria van Excent Tandtechniek is gevestigd in de mondzorgpraktijk van Ivory & Ivory in Nieuwegein, onderdeel van 21 vestigingen verdeeld over vier regio's. In Nieuwegein werken vijftien tandartsen en tandheelkundig specialisten die samen alle tandheelkundige disciplines vertegenwoordigen, aldus eigenaar George Brahim. Op zoek naar een tandtechnisch laboratorium kwam hij in contact met Excent Tandtechniek, wat resulteerde in de realisatie van een in pandig labo-

Tandtechnici met tandartsen in dienst

Begin jaren tachtig werd de vader van Freek en Serge Zieck, tandprotheticen in Emmen, door drie tandartsen uit de buurt gevraagd om als tandtechnicus voor hen te gaan werken. Na pensionering van senior wilden Freek en Serge het bedrijf laten groeien omdat ze drie opdrachtgevers – dit waren tevens de vennoten in het bedrijf – een te smalle basis vonden. In 1991 gingen de broers met een zelfstandig laboratorium verder. Het bedrijf groeide tot negen personeelsleden en verhuisde in 1997 naar Emmen. Ondertussen hadden ze zich gekwalificeerd als tandprotheticen en kregen ze steeds meer verwijzingen van tandartsen voor de volledige prothese. Ook kwamen mensen uit zichzelf naar Zieck voor een prothese. In 2000 kwamen de broers met het idee om als tandprothetische praktijk ook tandheelkundige diensten aan te bieden om zo patiënten zonder verwijzing goed te kunnen helpen. Dit werd volgens de beide tandprotheticen in goed overleg met de lokale tandartsenkring afgestemd, onder meer omdat de tandartspraktijken in de regio overvol waren door een tandartsentekort. Een Duitse tandarts van vlak over de grens – waar een tandartsoverschot was – werd gevraagd bij de praktijk te komen werken met als eis dat hij Nederlands zou spreken. Het was vervolgens de bedoeling dat de praktijk ook avond- en weekenddiensten ging draaien, aldus de broers. Om dit goed te kunnen doen moest er schaalvergroting komen. Een tijdje later werd daarom een praktijk overgenomen van een tandarts die met pensioen ging en moeilijk een opvolger kon vinden. Het doel om tandheelkunde, tandprothetiek en tandtechniek onder één dak te verenigen, was bereikt. Inmiddels zijn de ondernemende broers ook in Hardenberg en Meppel tandartsenpraktijken met een in pandig laboratorium gestart.

ratorium met acht tandtechnici. Die beheersen bijna alle facetten van het vak, waaronder prothetiek, kroon- en brugwerk, orthodontie en het Digital Smile Design Concept. Het laboratorium is geheel in eigendom van Excent Tandtechniek, dat ruimte huurt in gebouw. Ondersteuning komt van regionale Excent-laboratoria die onder meer halffabricaten leveren. Er is in Nieuwegein een in-nige samenwerking ontstaan, aldus Hoeve.

Conjunctuur

Net als Excent Tandtechniek heeft ook Elysee Dental een aantal zogenoemde front-office-laboratoria ingericht. Daarnaast heeft het bedrijf kpt'ers en tandtechnici in dienst die een of meerdere dagdelen werkzaam zijn bij tandartspraktijken. Bij Octant Mondzorg in Hoorn heeft Elysee tandtechnicus De Wit fulltime gedetacheerd. Elysee Dental maakt zorgvuldige keuzes of ze wel of niet tandtechnici detacheert, laat manager Guido van den Berg weten. Want als de conjunctuur omslaat is er een risico dat je zomaar met een groot aantal gedetacheerde tandtechnici komt te zitten die onvoldoende werk hebben. Het voordeel van intensieve samenwerking met een tandartspraktijk is volgens Van den Berg dat het een kwaliteitsverhogend effect heeft. Zo hoeven er minder werkstukken te worden overgemaakt en stijgt de klant-loyaliteit.

Tandtechnicus De Wit in Hoorn ziet veel voordelen aan het runnen van een laboratorium in de grote praktijk. Hij kan meer service leveren door bijvoorbeeld bij de patiënt aan de stoel te komen voor een kleurbepaling of aanpassing van een prothese. Ook kunnen patiënten met een spoedreparatie snel geholpen worden. Nadeel is wel dat hij moeilijk vrije dagen kan opnemen, omdat het werk zich dan snel opstapelt. Maar over het algemeen is hij goed te spreken over de samenwerking binnen Octant.

Valkuil

Ook 4Dental Tandtechniek heeft ervaring met het detacheren van tandtechnici. Volgens directeur Cornelis Thissen is dit met name interessant voor grotere praktijken die meer dan een half miljoen euro aan tandtechniek omzetten. Thissen heeft echter de ervaring dat een tandtechnicus die in een tandartspraktijk werkt, minder productief is omdat hij voortdurend klusjes tussendoor moet doen. Ook heeft hij vaker meegemaakt dat het initiatief van een eigen tandtechnicus stukliep door te weinig tandtechnisch werk over een langere periode. Daarnaast moet men zich realiseren dat er werkgeversverplichtingen zijn in deze constructie en dat de continuïteit in werk in gevaar kan komen bij ziekte en vakantie van zowel tandarts als technicus. "Dat is een valkuil." Maar wordt het goed aangepakt, dan kan het tot meer service en kwaliteit leiden. De betrokkenen partijen moeten echter bereid zijn hier ook voor te betalen, aldus Thissen.

Voordelen:

- Korte lijnen: tandtechnicus kan direct aan de stoel werken met patiënt en snel met tandarts overleggen.
- Tandtechnicus kan snelle service leveren aan de patiënt.
- Spoedreparaties kunnen ter plekke worden uitgevoerd.
- Gebruik van één computersysteem om patiëntgegevens in te zien.
- Patiënten begrijpen het werk van de tandtechnicus beter als hij in de praktijk is en uitleg kan geven.
- Directe ondersteuning van tandarts die minder kennis van tandtechniek heeft.
- Samenwerking tandarts en tandtechnicus geeft extra dimensie aan het werk: het bevordert de teamspirit, wederzijds respect en inspiratie.

Nadelen:

- Voldoende omzet aan tandtechniek in de praktijk is noodzakelijk. Stelregel: drie tandartsen leveren techniekwerk voor ongeveer één tandtechnicus.
- Inpandig laboratorium vergt een behoorlijke investering. Het moet voldoen aan milieu- en arbowetgeving.
- Productiviteit van tandtechnicus kan dalen omdat hij veel klusjes tussendoor moet doen
- Geen continue bezetting van het inpandig laboratorium door vakanties of ziekte van tandtechnicus.
- Moeilijk om tandtechnicus in loondienst te ontslaan als hij niet goed functioneert
- Collega-tandartsen die niet verwijzen uit angst dat patiënt overstapt.
- Alle tandtechnische specialiteiten vaak niet aanwezig bij een inpandig laboratorium
- Inpandig laboratorium is erg afhankelijk van één opdrachtgever.